

Nieuwsbrief 4, December 2013

Dit is de vierde Nieuwsbrief van de VDP. Deze nieuwsbrief wordt toegestuurd aan de leden van de VDP, van wie wij geen e-mail adres hebben. Leden die willen reageren op de onderwerpen in deze Nieuwsbrief zijn van harte uitgenodigd. Dat kan op de website van de VDP www.vdpdsm.nl of naar het e-mail adres vdp.secr@gmail.com of naar het postbus adres van de VDP.

Een voorspoedig 2014

Het bestuur van de VDP wenst u en uw familieleden een gezond en inspirerend 2014 toe.

Informatieve bijeenkomsten in Delft, Zwolle en Heerlen.

Eind november hebben ongeveer 200 leden de informatieve bijeenkomsten van de VDP bezocht. Onderwerp van de bijeenkomsten waren de voorstellen van de regering om de financiële voorwaarden, die aan pensioenregelingen worden gesteld (het financiële toetsingskader), te wijzigen. Met een presentatie gaf de voorzitter, Mieke van Wagenberg, aan wat de belangrijkste

wijzigingen zijn.

Wij hebben aan twee vakbondsbestuurders, te weten de heren van Rees (FNV) en Govers (Synergo), gevraagd hun visie te geven op de aanpassingen van de Pensioenwet. In een interview met Berry Verlaan hebben zij aangegeven dat gepensioneerden zich moeten voorbereiden op meer onzekerheid ten aanzien van de hoogte van hun uitkering en de beperking van de inflatiecorrecties. De interviews zijn opgenomen. Op de website van de VDP wordt verslag gedaan van de regiobijeenkomsten. Beide heren zeggen ook, dat de VDP geraadpleegd moet worden bij de voorbereiding voor een nieuw pensioencontract bij DSM. De VDP bereidt zich daar dan ook op voor.

Er was veel tijd ingeruimd voor vragen uit de zaal, die door drie aanwezige deskundigen werden beantwoord. Op verzoek van de leden worden de meeste vragen op de website geplaatst. De presentatie en de vragen zijn terug te vinden op onze website www.vdpdsm.nl. Wilt u de presentaties en/of de vragen schriftelijk ontvangen, stuur ons een briefje of bel naar Marlies Buikstra, 046 4432378 of Mieke van Wagenberg 06 22244742

Stand van Zaken wijzigingen pensioenwet

A. financiële voorwaarden pensioenregelingen (Financieel Toetsingskader)

In de vorige Nieuwsbrief is een uitleg gegeven over de 2 verschillende pensioencontracten die mogelijk zouden worden. Toen de Staatssecretaris met definitieve voorstellen naar de Tweede Kamer kwam is er een storm van kritiek ontstaan. De belangrijkste kritiek betrof het naast elkaar bestaan van 2 verschillende systemen. Dat zou zoveel overgangsproblemen opleveren dat uiteindelijk niemand voor een 2e systeem zou kiezen. Vanuit werkgevers, werknemers, jongeren en ouderen is een gezamenlijke reactie geschreven. Men heeft gevraagd om één systeem dat een soort tussenvariant zou zijn tussen de 2 eerder gepresenteerde systemen.

Bij de totstandkoming van de gezamenlijke reacties is ook de VDP betrokken. Wij zijn lid van de Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden (KNVG) en nemen deel aan de pensioencommissie. Die pensioencommissie bereidt de reacties voor richting de politiek, de andere ouderen organisaties en iedereen die zich met pensioenen bemoeit. Zo kunnen wij ervaren dat de KNVG zeer veel actie onderneemt om de besluitvorming in het land te beïnvloeden. Anderzijds zijn wij hierdoor ook heel goed op de hoogte van alle ontwikkelingen en weten wat van belang is voor onze belangenbehartiging.

In oktober heeft de Staatssecretaris aangegeven het advies uit de maatschappij op te zullen volgen. Zij heeft daarbij de volgende elementen belangrijk genoemd.

- Deelnemers en gepensioneerden moeten goed weten welke risico's er gelopen worden en hoe die worden opgevangen, zodat zij vooraf weten wanneer hun aanspraken worden gekort.
- Financiële schokken kunnen worden gespreid, zodat gepensioneerden niet met abrupte kortingen geconfronteerd worden.
- Er komt een nieuwe systematiek voor toekomstbestendige indexatie
- Er komt een stabiele kostendekkende premie, die gebaseerd is op een 10 jaars gemiddelde rente. Dat is van belang voor stabiele koopkracht en loonkosten.
- De sturingselementen (indexatie, korten, premie, rendement) moeten minder afhankelijk worden van dagkoersen op de financiële markt en meer gericht zijn op de lange termijn doelstellingen van pensioenfondsen.

De brief van de Staatsecretaris (*brief Klijnsma*) staat op onze website. Zij geeft daarin aan in december met de definitieve voorstellen te komen. Deze publicatie van de voorstellen is echter uitgesteld tot januari 2014. Dat heeft weer tot gevolg dat het niet mogelijk zal zijn om de nieuwe wet in januari 2015 van kracht te laten zijn. Behandeling van een wetsontwerp in de Tweede en Eerste Kamer kost al gauw een paar maanden. En een pensioenfonds heeft 9-10 maanden nodig om een nieuwe regeling in te voeren.

B. Rol VDP bij voorbereiding nieuwe DSM pensioenregeling .

Bij de behandeling van de voorstellen tot wijziging van de pensioenwet in de Tweede Kamer hebben de bewindslieden steeds benadrukt dat de gepensioneerden betrokken moeten worden bij de besluitvorming over wijzigingen in de pensioenregeling. Daarom heeft de VDP in juli aan de deelnemers in het CEOD (het CAO overleg bij DSM) een brief gestuurd om bij de voorbereiding betrokken te worden, zodat de belangen van de gepensioneerden ook gehoord worden.

Het CEOD heeft toegezegd dat de VDP in het proces van voorbereiding wordt gehoord. Vakorganisaties en DSM gaan aanpassingen in de pensioenregeling voorbereiden. De VDP kan op enig moment laten weten wat wij van die resultaten vinden.

De VDP heeft ook gesproken met de gepensioneerde delegatie van het College van Belanghebbenden, dat een adviesrol heeft, wanneer het Pensioenfonds akkoord gaat met het uitvoeren van de door Sociale Partners afgesproken pensioenregeling bij DSM.

In zijn antwoord namens het CEOD aan de VDP heeft de heer Nicolaï, voorzitter van het CEOD, gesuggereerd dat een gepensioneerde zijn stem kan laten horen als lid van een vakbond. Onze ervaring is dat de gepensioneerden alleen bij Synergo een volwaardige stem hebben.

C. Versterking bestuur pensioenfondsen

In de zomer is het wetsvoorstel “versterking bestuur pensioenfondsen” in het parlement aangenomen. Dat geldt voor de organisatie van een pensioenfondsbestuur en van het belanghebbenden orgaan of deelnemersraad.

Pensioenfondsen hebben voortaan de mogelijkheid om verschillende bestuursvormen te kiezen met meer of minder professionals ofwel ‘beroeps’ in het bestuur. Nieuw is ook dat de gepensioneerden voortaan rechtstreeks vertegenwoordigd zijn in de besturen van een pensioenfonds. In principe is de verdeling in een bestuur evenredig tussen werknemers en gepensioneerden, maar er toch een grens gesteld. Gepensioneerden mogen nooit meer dan 25% van de stemmen in een bestuur hebben. Het is jammer dat de lobby vanuit de gepensioneerde wereld in deze niet heeft geholpen.

Maar dat de gepensioneerden vertegenwoordigd zijn is al een hele stap, waar 30 jaar over is gedaan om dit te realiseren. Sommige pensioenfondsen zoals DSM liepen op deze ontwikkelingen vooruit. Het is logisch dat ook gepensioneerden invloed kunnen uitoefenen. Immers ook zij worden steeds meer geconfronteerd met de risico's van het pensioenfonds. Is er geen geld voor indexatie of zelfs om uit te keren, dan gaat dat ten koste van het inkomen van de gepensioneerde, dan hoeft niet bijvoorbeeld de werkgever een hogere premie te betalen.

Het pensioenfonds DSM Nederland (PDN) heeft dit al gerealiseerd met 3 vertegenwoordigers van gepensioneerden in het bestuur .

Nu gepensioneerden in het bestuur van een pensioenfonds vertegenwoordigd zijn is het niet meer nodig dat een minderheid van het belanghebbenden orgaan de bevoegdheid heeft tegen bepaalde besluiten van het bestuur in beroep te gaan. Zo kunnen gepensioneerden niet meer in beroep gaan tegen een besluit van het bestuur dat nadelig uitvalt voor gepensioneerden. Denk bijvoorbeeld aan de verschillende indexatiestaffels voor gepensioneerden en actieve deelnemers. Deelnemers ontvangen eerder inflatiecompensatie dan gepensioneerden.

Algemene Ledenvergadering op dinsdag 10 april 2014 in Den Bosch

Op dinsdag 10 april organiseren wij de derde Algemene Ledenvergadering . Deze vindt –traditioneel !- plaats in het Golden Tulip Hotel in Den Bosch. Dat is centraal in het land. De agenda wordt nog nader bepaald.

In de loop van februari ontvangt u een uitnodiging voor de vergadering.

Het publieke debat over de vermeende tegenstelling Oud-Jong

In de afgelopen maanden is er in de publiciteit flink gediscussieerd naar aanleiding van een Volkskrant artikel waarin ouderen schaamteloos egoïstisch en onwetend worden genoemd. Op de informatieve bijeenkomsten in november heeft Wouter de Wijn (lid VDP communicatie commissie) aangegeven dat, als er bij gepensioneerden al sprake zou zijn van onwetendheid, de VDP zijn best doet u goed te informeren over de ontwikkelingen op pensioengebied. Daarom hebben wij verschillende stellingen uit het geruchtmakende Volkskrant artikel er uit gelicht en voorzien van commentaar. Deze zijn hierna als bijlage 1 toegevoegd. De presentatie van Wouter de Wijn is bij ons op te vragen (telefonisch bij Marlies Buikstra of Mieke van Wagenberg).

Mocht u naar aanleiding van dit commentaar opmerkingen of aanvullende vragen hebben, laat ons die weten dan kunnen wij proberen daar weer een antwoord op te vinden. Dit kan ons weer minder onwetend maken !!

Vereniging van DSM gepensioneerden

Bestuur:

Ton Baaten, penningmeester

Marlies Buikstra, secretaris, 046 4432378

Rob Segers, lid

Mieke van Wagenberg, Voorzitter, 06 22244742

Werkgroep Communicatie, informatie Ton Baaten, 06 51401221

Werkgroep Pensioenwetgeving, informatie Rob Segers, 0591 532858

Werkgroep Risicoprofiel, informatie Mieke van Wagenberg

Bijlage 1: Zijn 60-plussers schaamteloze egoïsten ?

Naar aanleiding van een artikel in de Volkskrant eind september van economieredacteur Yvonne Hofs, onder de kop **`Beste 60-plussers, ik schrik van jullie schaamteloze egoïsme en onwetendheid`** is er veel over en weer geschreven en her en der gedebatteerd.

En zoals zo vaak in Nederland zijn de reacties zeer uiteenlopend van `goed dat het eens gezegd wordt` tot `alleen mevrouw Hofs is boos, hoe durft een redacteur van een kwaliteitskrant als De Volkskrant zo'n ongenueanceerd polariserend artikel te schrijven`. Al die aandacht voor pensioenen is goed, want er gaat veel veranderen en over het algemeen weet de gemiddelde werknemer en gepensioneerde weinig over zijn pensioen. Maar het is jammer dat er zulke tegenstellingen worden gecreëerd, alsof pensioen opbouwen een statisch geheel. Je bent of jong, draait voor alles op en hebt weinig aanspraken of je bent oud, gepensioneerd, profiteert van een eindloon pensioen en leeft te lang.

De werkelijkheid is natuurlijk dat wij allemaal jong zijn, ouder worden en ten slotte met pensioen gaan. Iedere gepensioneerde van nu is ooit jong geweest en heeft gelijksoortige fases doorlopen in zijn werkzame leven als de jongere van nu.

Ouderen krijgen het verwijt dat angst en onwetendheid de oorzaak van hun egoïsme is. Er zijn zeker ouderen die zich zorgen maken over hun financiële toekomst. Het leven wordt duurder. De overheid verhoogt voor het saneren van de overheidsfinanciën de belastingen, de accijnzen en het eigen risico van de zorgverzekering. Bij deze maatregelen worden de werkenden ontzien en dus worden de niet-werkenden, zoals de gepensioneerden, harder getroffen.

Tegelijkertijd staat de houdbaarheid van het pensioenstelsel ter discussie. Het idee dat er iets mis is met ons pensioenstelsel wordt versterkt doordat er al een tijd geen indexaties zijn gegeven en dat er in sommige gevallen zelfs gekort is op de pensioenuitkeringen. Daar komen dan nog de discussies bij over de nieuwe pensioenvoorstellen, die telkens veranderen of die in de Eerste Kamer sneuvelen. In die discussies worden – helaas- vaak feiten en emoties door elkaar heen gebruikt. Wij doen een poging om de beweringen in deze discussies te beantwoorden met feiten.

Het uitgangspunt van het Volkskrant artikel was dat het terecht is dat 60-plussers een deel van hun pensioen inleveren, want dat is eerlijker naar hun kinderen en kleinkinderen. In het artikel werd dit onderbouwd met stellingen. In de hierna volgende notitie geven wij een reactie op die stellingen.

Stelling:

Ondanks het feit dat 65 plussers sinds 2008 meer koopkracht hebben moeten inleveren dan andere groepen is hun inkomen in de afgelopen 20 jaar met 26% gestegen en dat van de werkende maar met 18%.

De stijging van het doorsnee inkomen is inderdaad gestegen. Die stijging is voor 50% tot stand gekomen omdat de AOW in de loop der jaren is aangepast aan de inflatie. De andere 50% stijging wordt gerealiseerd doordat er aan de bovenkant steeds meer ouderen overlijden die alleen een AOW hadden.

Een stijging van 26% slaat dus niet op het individuele inkomen van iedere gepensioneerde. Iedere gepensioneerde heeft wel kunnen profiteren van de stijging van de AOW. Maar voor het aanvullend pensioen gaat dat niet op.

In 2011 ontvingen

- * 250.000 AOW-ers alleen AOW

- * 750.000 AOW-ers een partnerpensioen van gemiddeld € 500 per maand.

- * 2 miljoen AOW-ers een aanvullend pensioen van gemiddeld € 800 per maand.

De meerderheid van de ouderen ontvangt een totaal pensioen dat lager is dan 70% van het eindloon.

Dat komt omdat men over een lagere pensioengrondslag (=salaris minus 100/70 x de gehuwden AOW) pensioen opbouwde dan vandaag aan de dag.

Sinds 2000 is de pensioengrondslag verdubbeld. Dat komt ten goede aan de generaties die nog pensioen opbouwen.

In de afgelopen jaren is bij een aanzienlijk groep gepensioneerden de uitkering gekort en veel gepensioneerden hebben al een tijd geen indexatie van de uitkering ontvangen.

Stelling:

Het doorsnee vermogen van gepensioneerden is verviervoudigd, terwijl het vermogen van jongeren onder 45 jaar is gekrompen. Afgemeten naar vermogen zijn de gepensioneerden de rijkste leeftijdsgroep van Nederland.

Dat klopt. Dat lijkt ook logisch. Toen de gepensioneerde van nu 45 jaar was had hij ook niet het vermogen dat hij nu heeft. Het meeste van het vermogen van de gepensioneerden zit in een eigen huis. Van de 65-plussers heeft 41% een eigen huis (van de jongeren heeft 61% een eigen huis). Het gemiddelde 65-plus huishouden (1,6 persoon) had in 2010 volgens het CNBS een vermogen van € 247.000. Dat betekent weer dat 50% van de 65-plus huishoudens minder dan € 100.000 vermogen heeft, inclusief een eigen huis.

Het meeste vermogen zit in de stenen van een huis, waarvan de hypotheek grotendeels is afgelost. In een huis woon je, daar kun je niet van eten. Die waarde is alleen beschikbaar als men zijn huis verkoopt en elders veel goedkoper zou kunnen gaan wonen. Dat is in deze tijd niet zo eenvoudig. Bovendien is te verwachten dat de waarde van huis besteed moet gaan besteden voor het inkopen van zorg als de AWBZ plannen doorgaan.

Stelling:

Als de pensioenen worden verlaagd of niet geïndexeerd dan hebben de jongeren daar ook last van, want hun pensioenaanspraken worden met hetzelfde percentage verlaagd of niet geïndexeerd.

Dit is lang niet altijd het geval. Bij DSM missen de aanspraken van de deelnemers 3% indexatie, de gepensioneerden missen al ruim 9% indexatie. De VDP heeft daar –tot nu toe tevergeefs- aandacht voor gevraagd bij het bestuur van het pensioenfonds.

Stelling:

De gepensioneerden hebben vaak minder dan 40 jaar pensioenpremie betaald en hebben toch een pensioen van 70% van hun laatst genoten salaris. Want in 2001-2003 was 25% van de gepensioneerden 58 jaar. Terwijl een Nederlander, die nu 25 jaar is pas met 71.5 jaar met pensioen kan en dan krijgt hij hoogstens 70% van zijn middelloon als hij dat al haalt.

Tot halverwege de jaren 2000 was het toegestane opbouwpercentage 1,75% per jaar. Om aan een pensioen van 70% te komen moet 40 jaar gespaard worden. Het is waar dat vanaf het ontstaan van de

Nieuwsbrief -4 december 2013

VUT (ca 1980) de leeftijd waarop het gros van de werknemers ophield met werken drastisch is verlaagd. Dit is in een vorige crisis gebeurd om plaats te maken voor een jongere generatie. In diezelfde periode is ook het aantal vrouwen van 55 jaar en ouder dat deelnam aan het arbeidsproces meer dan verdubbeld.

Vervroegde Uittreding betekende echter niet dat er geen pensioenpremie meer betaald werd.

De huidige 25 jarige zal later met pensioen gaan dan de huidige gepensioneerden. Of dat pas met 71,5 jaar kan is de vraag. Vooralsnog wordt de AOW leeftijd in een aantal jaren verhoogd tot 67 jaar. Daarna is het de bedoeling dat de AOW leeftijd wordt gekoppeld aan de levensverwachting. Wat kan dat betekenen als 50% van de meisjes, die nu geboren worden, in de volgende eeuw 100 jaar wordt ?!

Of de gepensioneerde van de toekomst veel minder pensioen krijgt dan de huidige gepensioneerde is de vraag. Het is waar dat in vele pensioenregelingen een eindloon is vervangen door een middelloon. Dat is gepaard gegaan met een verhoging van het opbouw percentage van 1,75% naar 2,25% per jaar en een hogere pensioengrondslag. Daarmee kan in 40 jaar een opbouw van ruim 80% middelloon worden gerealiseerd. Voor ruim 90% van de inkomens wijkt een opbouw van 80% middelloon niet zo gek veel af van een opbouw van 70% eindloon.

Mocht het voorstel van de regering doorgaan dat er niet meer opgebouwd mag worden dan 1,75 % per jaar, dan heeft men ruim 45 jaar nodig om aan een opbouw van 80% middelloon te komen !!

Voor de resterende 10 % van de inkomens is er wel verschil tussen een eindloon en middelloon pensioen. Bij een vermindering van het opbouwpercentage van 2,25 naar 1,75 wordt dat verschil nog groter. En de aftopping van de pensioengrondslag tot € 100.000 versterkt dit effect nog meer.

Stelling:

pensioen is geen uitgesteld loon want ouderen hebben te weinig premie betaald. Toen zij premie betaalden was de levensverwachting veel lager (7 jaar) dan nu zij met pensioen zijn (13 jaar). Daarom zijn de pensioenpremies sinds 2000 met 50% gestegen. Bovendien bestaat een groot deel van het pensioen uit AOW waarvoor alleen jongeren betalen.

In de jaren 60 was de levensverwachting voor een 65 jarige man dat hij nog 13,9 jaar zou leven. Daar is in de afgelopen 50 jaar geleidelijk 4 jaar bij gekomen. Deze stijging is per 5 jaar in de verplichtingen van het fonds verwerkt. In 2010 is de methodiek gewijzigd van "het constateren dat men weer wat ouder wordt" in "het verwachten dat men ouder zal worden". Deze aanpassing heeft een eenmalige sprong in de verplichtingen tot gevolg had. Dat kostte 7 procentpunt van de dekkingsgraad, voor iedereen, jong en oud.

De premies zijn in de afgelopen 15 jaar enorm gegroeid van € 9,5 miljard naar € 30 miljard. Die stijging hangt samen met een verdubbeling van het aantal werkenden (met name vrouwen) in die periode. Daarnaast is de premie gestegen vanwege de overgang van eindloon naar middelloon regelingen. Omdat er een hoger percentage (2,25%) kan worden opgebouwd over een hoger inkomen (pensioengrondslag) brengt dit hogere kosten met zich mee. De stijging wordt ook veroorzaakt omdat Vut regelingen zijn ingebouwd in pensioenregelingen.

De AOW is een omslagstelsel. Dat betekent dat personen jonger dan 65 jaar hiervoor premie betalen. De kosten van de AOW zijn inmiddels zo gestegen (in 2013 begroot op € 33 miljard) dat die niet alleen uit premie betaald kan worden maar voor € 10 miljard ook uit belastingen. Daar betaalt de

gepensioneerden aan mee. Dat aandeel neemt zelfs toe omdat de laagste belastingschijf voor 65 plussers geleidelijk omhoog gaat.

De AOW blijft evenwel voor het overgrote deel betaald door hen die jonger zijn dan 65 jaar. En omdat die kosten zo stijgen wordt de AOW leeftijd verhoogd.

Stelling:

De pensioenpotten zitten niet vol, zoals gepensioneerden organisaties beweren, integendeel de verplichtingen zijn veel meer gestegen dan de rendementen.

De dekkingsgraad van een pensioenfonds geeft de verhouding weer tussen het aanwezige vermogen en de contante waarde van de toekomstige verplichtingen. Voor het berekenen van de contante waarde werd in het verleden een vast rentepercentage gebruikt van 4%. In het begin van deze eeuw is dat vervangen door een risicovrije rente gekoppeld aan Nederlandse Staatsobligaties met daaraan toegevoegd een termijnstructuur (De Nederlandse Bank stelt een rente vast voor een looptijd langer dan 20 jaar omdat die obligatiemarkt te klein daarmee niet representatief is).

Deze rekenrente is mede gekozen omdat in Nederland er vanuit wordt gegaan dat een fonds direct geliquideerd moet kunnen worden. Dat wil zeggen dat de verplichtingen berekend worden alsof zij elk moment overgedragen moeten kunnen worden aan een verzekeraar. Maar een verzekeraar biedt een hogere garantie van uitkering dan een pensioenfonds met een nominale regeling van 97,5% garantie. Geef je een hogere garantie van uitkering dan moet je ook een hogere buffer aanhouden om die verplichting na te kunnen komen.

De vraag aan een fonds zou echter moeten zijn: heeft het pensioenfonds voldoende geld om alle toekomstige aanspraken uit te keren. Dat is meer een vraag naar de kasstroom (komt er voldoende geld beschikbaar uit aanwezig vermogen) en niet naar de balans (is er voldoende beschikbaar vermogen).

Ieder jaar wordt er voor deelnemers een premie betaald om nieuwe aanspraken in te kopen. De wet stelt dat die premie kostendekkend moet zijn. Zodra de premie betaald is, dan wordt die toegevoegd aan het vermogen en worden de nieuwe aanspraken onderdeel van de verplichtingen van het fonds. Daarom verwacht je dat de kostendekkende premie op dezelfde manier wordt berekend als de verplichtingen. In principe is dat ook zo, maar de wet staat toe, dat daarvan wordt afgeweken. Zo kan er ook een kostendekkende premie worden berekend op basis van verwacht rendement. Daarnaast kan een kostendekkende premie ook gedempt worden. Dat wil zeggen dat de rekenrente of het verwacht rendement gebaseerd mogen zijn op een voortschrijdend gemiddelde uit het verleden of (bij het rendement) op een gemiddelde verwachting voor de toekomst.

Bij een dalende rente van de afgelopen jaren kan dit tot gevolg hebben gehad dat er bij een gedempte kostendekkende premie te weinig is betaald voor de nieuwe aanspraken. Bij het berekenen van de dekkingsgraad zijn alle aanspraken onderdeel van de verplichtingen. Het gevolg is dat het tekort aan premieafdrachten ten koste gaat van het vermogen van het gehele fonds en dus van de gepensioneerden. Zo zijn er in de afgelopen jaren honderden miljoenen van de reserves van de pensioenfondsen naar de nieuwe verplichten gegaan, dus als je zo wilt zeggen 'van oud naar jong'.

DSM kent sinds 2005 een Collectieve "Defined Contribution" pensioenregeling. Dat houdt in dat DSM 5 jaar lang een vaste premie betaalt en verder geen enkele financiële verplichting meer heeft naar het fonds. Bij de vaststelling van die premie is gekeken naar het systeem van de kostendekkende en de

gedempte kostendekkende premie systematiek. Gebruikelijk is om aan de premie ook een toeslag voor solvabiliteit en voor de uitvoeringskosten toe te voegen.

Na de eenmalige vaststelling voor 5 jaar wordt de jaarlijks aan PDN betaalde premie getoetst het bedrag dat een kostendekkende premie en een gedempte kostendekkende premie zou vragen. Is er een negatief verschil, (betaalde premie lager dan kostendekkende premie) dan komt dit ten laste van het fonds. Tussen 2009 en 2011 was dat, volgens de jaarverslagen van PDN, een tekort van € 75 mio. De aanspraken van de deelnemers zijn op peil gebleven en er is zelfs indexatie gegeven. Dit is ten koste gegaan van het vermogen en dus van de gepensioneerden. Het PDN bestuur heeft deze handelswijze goedgekeurd omdat de deelnemers bij DSM sinds de introductie van het middelloon pensioen minder pensioen op zouden bouwen dan de gepensioneerden.

In de discussie over de nieuwe pensioenwetgeving wordt door diverse partijen gepleit voor één rekensystematiek voor het berekenen van de premie en de verplichtingen.

Stelling:

De tekorten van de pensioenfondsen zijn niet veroorzaakt door de lage rekenrente, zoals vaak beweerd wordt door gepensioneerden, maar door te weinig verwacht rendement.

De rendementen die pensioenfondsen in de afgelopen jaren hebben behaald zijn eindig. De waardevermindering van het vermogen is een gevolg van de dalende marktrente waardoor de waarde van de obligaties steeg. Daalt de marktrente dan wordt een oude obligatie met een hoger rentepercentage meer waard. Nu is de rente zo laag, dat oude obligaties met hoge rentes ingehuurd moeten worden voor nieuwe obligatie met een lagere rente. Daar kan dus nooit meer zoveel mee verdiend worden.

Het vermogen van een fonds wordt voor een deel bepaald door de hoogte van de rente. Wanneer de rente stijgt zal de waarde van de obligaties dalen. Afhankelijk van een risicoprofiel van een fonds wordt er meer of minder in obligaties belegd. Het vermogen van PDN is meer dan 50 % belegd in obligaties ofwel vastrentende waarden. De laagrentende obligaties van de Nederlandse staat maken weer een (klein) onderdeel uit van de obligatieportefeuille. Uiteraard belegt een pensioenfonds als PDN ook in obligaties van andere landen. Geven die meer rente opbrengst dan zit er doorgaans wel meer risico aan zo'n obligatie. Gaat de rente omhoog dan leveren deze nieuwe obligaties meer rendement op, maar dan dalen de oude obligaties weer in waarde.

Een wijziging van de rente heeft relatief veel invloed op de omvang van het vermogen en op de omvang van de verplichtingen.

Stelling:

Jongeren betalen tot hun 50ste te veel pensioenpremie in verhouding tot de pensioenrechten die zij opbouwen. 50-plussers betalen juist te weinig premie. Dat is niet erg als de spelregels hetzelfde blijven.

Werkgever en de deelnemers betalen een doorsnee premie voor een doorsnee opbouw. Ieder jaar wordt hetzelfde premiepercentage betaald en wordt een gelijk percentage opgebouwd. Maar de premiebijdrage van een 25-jarige kan nog 40 jaar renderen, terwijl de premie bijdrage van een 64-jarige nog maar 1 jaar kan renderen. Blijft men 40 jaar bij dezelfde baas dan maakt dat allemaal niets uit. Wordt de arbeidsovereenkomst voortijdig beëindigd dan blijkt de medewerker minder opbouw mee te kunnen nemen, dan op grond van de rendementen verwacht had mogen worden. Steeds meer medewerkers worden hiermee geconfronteerd wanneer zij van baan veranderen of – vaak gedwongen – hun baan verliezen of als ZZP-er verder moeten. Dit is dan ook zeker een onderwerp dat in de pensioendiscussie terug zal komen.

Stelling:

Sommige jongeren betalen nog steeds Vut-premie terwijl die voor hen al lang is afgeschaft.

De VUT is indertijd in het leven geroepen zodat ouderen plaats konden maken voor werkloze jongeren. Inderdaad hebben velen, nu gepensioneerd, daarvan geprofiteerd. En inderdaad er wordt nu nog door mensen aan de reeds lang afgeschaft VUT betaald. Bij DSM werd de indertijd ingevoerde PPS betaald door de werkgever en medewerkers. Daar ging geen pensioengeld in.

Voor deze reactie is gebruik gemaakt van

- * artikelen in de Volkskrant van Martin van Rooijen en Bernard van Praag, terug te vinden op onze website
- * jaarverslagen van PDN
- * artikelen en cijfers van CBS, SCPB

Het Volkskrant artikel van Yvonne Hofs is ook op onze website te vinden.